

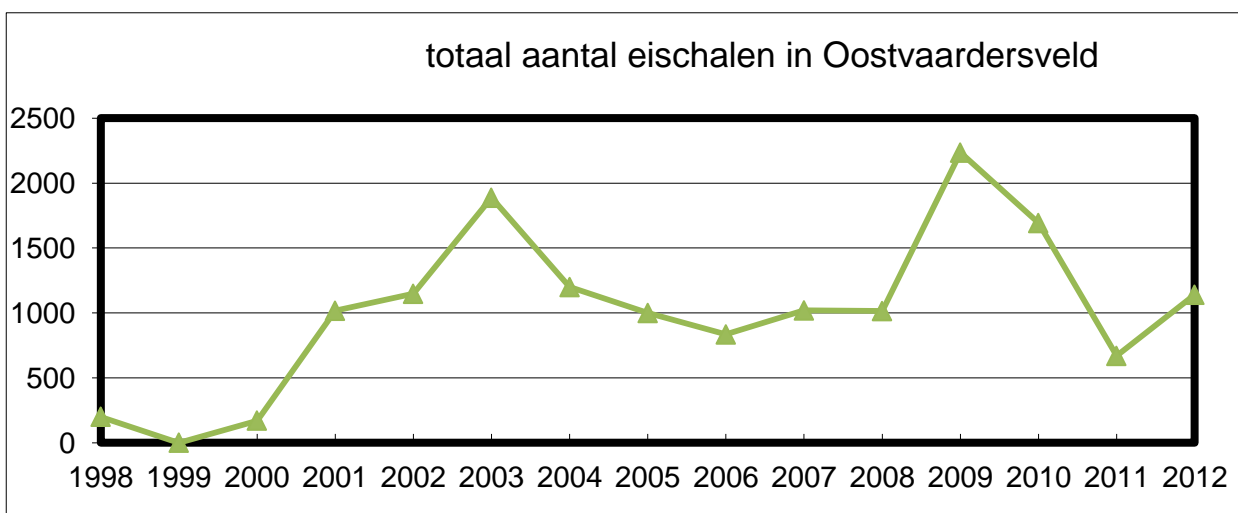
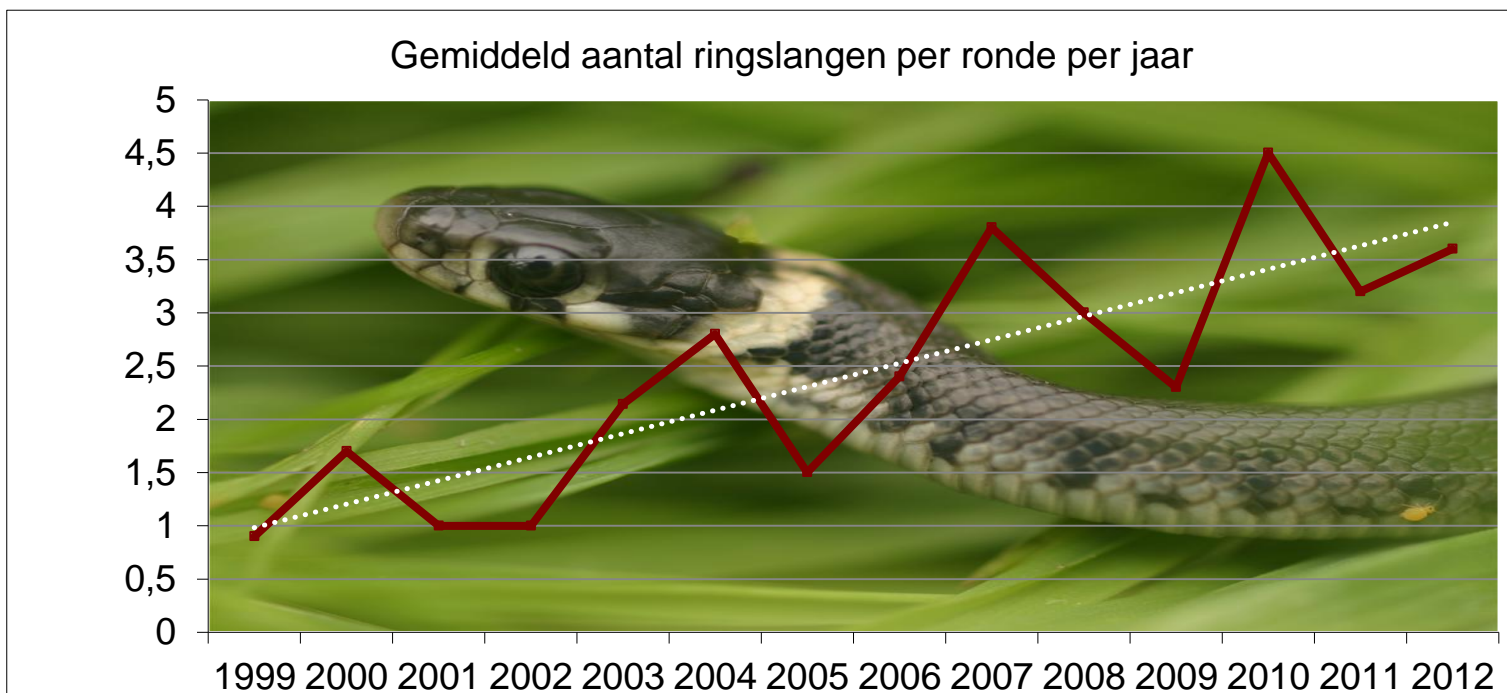
De ringslang in Lelystad

Inleiding

Sinds 1988 zijn er ringslangen in de gemeente Lelystad bekend. Het begon met een waarneming van een dier in het Praambos (thans Oostvaardersveld). Sindsdien wordt de soort bijna jaarlijks gezien. Ringslangen zijn ongevaarlijk en niet agressief. De witgele ring om de nek is een opvallend kenmerk.

Voorkomen in Lelystad - de situatie in het Oostvaardersveld

De ringslang behoort tot de sterker beschermde diersoorten in Nederland en krijgt daarom extra aandacht. Sinds 1998 worden er in het Oostvaardersveld door Landschapsbeheer Flevoland broeihopen gemaakt om de soort succesvoller te laten reproduceren. Tevens wordt er jaarlijks in dit gebied gemonitord, waarbij de landelijke systematiek van RAVON gebruikt wordt. De aantalsontwikkelingen van zowel het aantal slangen per ronde als het aantal gevonden eischalen laten sinds 1998 een stijgende lijn zien:

Voorkomen in Lelystad - buiten het Oostvaardersveld

Buiten het Oostvaardersveld is het jaren rustig geweest. Rond de Oostvaardersplassen en langs de Lage dwarsvaart en Lage Vaart werd incidenteel een ringslang vastgesteld door wandelaars en vissers. Sinds de ontwikkeling van de ecozone langs de Lage vaart enkele jaren geleden, lijkt er echter wel iets veranderd. De laatste drie jaar is er met meer regelmaat een slang gezien. Sinds 2011 is dat zelfs gewijzigd in een hele regelmatige waarneming en reproductie (450 eischalen in 2011).

Vier broeihopen zijn in de ecozone in 2011 aangelegd. Op moment van rapportage zijn die broeihopen nog niet gecontroleerd. De verwachtingen van het aantal eieren is gering gezien geringe aantal dieren op de broeihopen.

In 2012 is gestart met het monitoren van ringslangen in de ecozone. Gemiddeld zijn in de 6 rondes 3 dieren per ronde gezien. Daarmee evenaart deze route de al jaren bestaande route in Oostvaardersveld. Ook landelijk gezien is een gemiddelde van drie dieren erg goed te noemen.

Verspreidingsbeeld van de ringslang periode 2001-2012. Twee clusters zijn nu goed zichtbaar: Oostvaardersveld (Linksonder) en ecozone (midden). Rechtsboven de waarneming uit de Landerijen 2012.

DNA onderzoek

Ringslangen uit de gemeente Lelystad doen mee aan een landelijk DNA-onderzoek. Hoewel het onderzoek nog niet afgerond is, is duidelijk dat de ringslangen van Lelystad een hoge inteeltindex hebben: Het aantal dieren dat de populatie gestart is, is klein en er is weinig uitwisseling met andere populaties. Beide conclusies zijn niet echt verrassend maar bevestigen wel het beeld dat ecologische verbindingen met andere populaties nog steeds erg gewenst zijn.

Onduidelijk blijft op welke populatie in Nederland de Lelystadse populatie het meeste lijkt, met andere woorden waar de dieren van origine vandaan komen. Begin 2013 gaat het DNA-onderzoek verder om deze vraag te beantwoorden.

Betrokken burgers

Veel natuur-georiënteerde burgers van Lelystad weten ondertussen dat hier ringslangen voorkomen. Regelmatig zijn ze in het nieuws geweest en ook via via horen mensen dat de soort er zit. Vooral bij de broeihopen in het Oostvaardersveld is dit in de zomer goed zichtbaar. Er is een duidelijk pad naar de broeihopen te vinden. Het aantal mensen dat meehelpt met het beheer van de broeihopen stijgt. De laatste jaren waren dit tussen de 15-25 personen. Ook bij het monitoren van de aantallen is in de loop der jaren een grote groep mensen een of meerdere keren meegegaan.

Kansen en bedreigingen

De ecozone wordt nu goed gebruikt door de ringslang. Het is de verwachting dat het aantal meldingen van ringslangen in deze regio toe zal nemen. De ontwikkeling van Warande Zuid kan zowel een kans als een bedreiging zijn. Veel hangt af van de ruimtelijke inpassing van deze woonwijk. Wonen aan de ecozone kan extra aantrekkelijk zijn als burgers weten dat de natuur letterlijk om de hoek is.

Extra waterpartijen die de woonwijk met de ecozone scheiden, zoals dat in de Landerijen is gerealiseerd, biedt de ringslang extra kansen. Prooidieren in de vorm van kikkers zijn namelijk redelijk schaars in de huidige ecozone van de Lage Vaart.

De Lage Vaart (en Oostervaart) zijn belangrijke verbindingroutes voor de ringslang. Het landdeel van deze verbinding is wellicht nog belangrijker dan het waterdeel. Het beheer van deze zone moet niet te intensief zijn wil de ringslang hier goed uit de voeten kunnen.